

Revision

1. Auktoriserad revisor

Granskningsredogörelse från revisionsbolaget PriceWaterhousCoopers lämnas muntligt vid styrelsemötet.

2. Lekmannarevisorerna

Granskningsredogörelse från lekmannarevisorerna bifogas.

Förvaltnings AB Framtiden

– granskning av verksamhetsåret 2015

goteborg.se/stadsrevisionen

Januari 2016

Förvaltnings AB Framtiden. Granskning av verksamhetsåret 2015
Diarienummer: 166/15

Lekmannarevisorer: Hans Aronsson och Claes-Göran Lans
Yrkesrevisor: Lisa Nöjd

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Granskning av verksamheten	6
Grundläggande granskning	6
Granskning av bolagets process för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål	8
Granskning av systematiskt arbetsmiljöarbete	12
Granskning av konsultanvändning	15
Granskning av det vräkningsförebyggande arbetet inom koncernen	15
Uppföljning av styrelsens ansvar och arbetssätt	17
Uppföljning av offentlighet och sekretess	17
Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	19
Språkbruk och revisionstermer	19

Sammanfattning

Bolagets styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och kommun- fullmäktiges mål och riktlinjer.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att bedöma om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Årets granskning av bolaget omfattar:

- grundläggande granskning
- processen för hanteringen av kommunfullmäktiges prioriterade mål
- systematiskt arbetsmiljöarbete
- konsultanvändning
- det vräkningsförebyggande arbetet inom koncernen • uppföljning av styrelsens ansvar och arbetssätt
- uppföljning av offentlighet och sekretess.

Granskningen visar att delar av bolagets verksamhet har brister som behöver åtgärdas. Därför lämnar lekmannarevisorerna följande rekommendationer:

Tabell: Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Processen för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål.	<p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta ett inriktningsdokument i enlighet med kommunfullmäktiges budget och riktlinjer.</p> <p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att fatta beslut om inriktningsdokumentet i sådan rimlig tid att det kan ligga till grund för arbetet med bolagets affärsplan.</p> <p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att uppföljningen av dotterbolagens verksamhet dokumenteras och struktureras på ett mer likartat sätt.</p>

<p>Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.</p>	<p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet följer gällande lagstiftning och kommunfullmäktiges riktlinjer.</p> <p>Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att se till att den personal som har tilldelats särskilda arbetsmiljöuppgifter ges goda förutsättningar att ta sig an uppgifterna i form av tid och kompetensutveckling.</p> <p>Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att säkerställa att ett skyddsombud utses.</p>
<p>Granskning av konsultanvändning.</p>	<p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta en rutin för informationssäkerhet i enlighet med kommunfullmäktiges säkerhetspolicy och riktlinje för informationssäkerhet.</p>
<p>Tabellen fortsätter på nästa sida.</p>	

Område	Rekommendation
<p>Granskning av vräkningsförebyggande arbete inom Familjebostäder AB, Göteborgs Stads bostadsaktiebolag, Bostads AB Poseidon och Gårdstensbostäder AB.</p>	<p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att kommunstyrelsen erhåller rapportering i enlighet med Riktlinje för vräkningsförebyggande arbete.</p>
<p>Uppföljning av offentlighet och sekretess</p>	<p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att se till att en arkivbeskrivning och en arkivförteckning upprättas.</p> <p>Rekommendationen lämnades år 2014 och utifrån uppföljning under året bedöms rekommendationen kvarstå.</p>

I övrigt bedömer lekmannarevisorerna att bolaget har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Granskning av verksamheten

Bolagets styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. Lekmannarevisorernas uppdrag är att bedöma om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning ur ett internkontrollperspektiv, flera fördjupade granskningar samt uppföljning av tidigare års granskning.¹

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att revisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar följande delar:

- följsamhet mot kommunfullmäktiges ägardirektiv
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för budget och uppföljning
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer för intern kontroll
- styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- beslutsunderlag
- hantering av särskilda uppdrag från kommunstyrelsen/kommunfullmäktige
- registrering av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter i aktiebolagsregistret
- bolagets handlingar på stadens hemsida.

¹ Se lekmannarevisorernas granskningsplan, april 2015

Registrering av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter i aktiebolagsregistret

Lekmannarevisorerna har granskat bolagets följsamhet mot aktiebolagslagens krav på registrering av styrelseledamöter, styrelsesuppleanter med flera.²

Med anledning av problem med ekonomisk brottslighet³ infördes väsentliga förändringar i aktiebolagslagen den 1 januari 2006. Betydelsen av lagändringen är att förändringar i styrelsens sammansättning har verkan först från den tidpunkt då anmälan om ändringen kommit in till Bolagsverket eller från den tidpunkt som anges i anmälan. Detta gäller såväl inträde i styrelse som avsägelse av uppdrag. Motsvarande gäller för verkställande direktör och firmatecknare.

Lagen anger att registrering till Bolagsverket ska ske *genast* när ett förhållande, som har anmälts eller ska anmälas för registrering, har ändrats. Bolagsverkets tolkning av begreppet *genast*, i detta sammanhang, innebär att anmälan för registrering ska ske så snart bolagsstämman, där styrelseledamöter, styrelsesuppleanter med flera har utsetts, hållits. Anmälan behöver inte vara fullständig för att ändringen ska få verkan, men det måste klart framgå av anmälan vilken ändring som skett i styrelsens sammansättning. Därefter kan kompletteringar göras.

Granskningen visar att bolaget inte har agerat följsamt mot detta lagkrav. Tiden mellan årsstämma och till det att bolaget lämnade in anmälan för registrering uppgick till 23 dagar.

Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som omfattats av den grundläggande granskningen.

Samtidigt visar granskningen på brister när det gäller bolagets hantering av registrering av förändringar till Bolagsverket. Kravet på snabb registrering syftar till att säkerställa att enskilda styrelseledamöter, styrelsesuppleanter med flera med giltig verkan kan företräda bolaget.

² Se 8 kap. 13 § aktiebolagslagen (SFS 2005:551) samt 8 kap. 2, 14, 33 och 38 §.

³ Företrädare registrerade i bolagsregistret hävdade att de avgått från sina befattningar och visade upp förfalskade stämmoprotokoll.

Det är också viktigt att tredje man alltid kan förlita sig på att registrerade uppgifter är korrekta. Då ledamot, suppleant med flera avgår är det av stor betydelse att avregistrering sker korrekt eftersom ansvaret och behörigheten upphör först då anmälan kommit in till Bolagverket. Felaktigt kvarstående registreringar kan dessutom påverka den enskildes möjligheter till annat uppdrag, anställning eller rätt till arbetslöshetsersättning.

Bolaget uppmanas därför att se över sina rutiner för anmälningsärenden till Bolagsverket.

Bolagets handlingar på stadens hemsida

Enligt kommunfullmäktiges Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag ska samtliga dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse finnas tillgängliga på stadens hemsida. Granskningen visar att bolaget inte har levt upp till detta krav under året.

Enligt uppgift från Göteborgs Stadshus AB beror avsteget från stadens riktlinjer bland annat på att den it-plattform som staden använder inte klarar att hantera alla handlingar från stadens bolag. Under hösten 2015 har Göteborgs Stadshus AB i samarbete med Intraservice byggt upp en ny portal för att komma tillrätta med detta problem. Arbetet med att ta fram en ny portal är ännu inte färdigställt i alla delar. Enligt information från Göteborgs Stadshus AB beräknas en lösning för att kunna lägga upp alla handlingar på stadens hemsida vara färdigt tidigt under år 2016.

Lekmannarevisorerna kommer under kommande år att följa upp bolagets arbete med att publicera dagordningar, handlingar och protokoll på stadens hemsida.

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som omfattats av den grundläggande granskningen.

Granskning av bolagets process för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål

Utgångspunkter i granskningen

Kommunfullmäktiges (KF) årliga budgetbeslut är det övergripande styrdokumentet för stadens samtliga nämnder och bolag.

Utifrån KF:s budget ska styrelsen utarbeta och besluta om ett inriktningsdokument för den egna affärsplanen. I första hand ska styrelsen bryta ner KF:s prioriterade mål och inriktningar och anpassa dem till sin verksamhet. I inriktningsdokumentet ska det tydligt framgå hur KF:s prioriterade mål ska uppnås. Därefter kan ytterligare

prioriteringar och formuleringar göras utifrån den egna verksamhetens förutsättningar.³

Fullmäktige är tydlig med att ansvaret för framtagande och beslut om inriktningsdokumentet inte kan delegeras.⁴

När styrelsen har beslutat om inriktningsdokumentet ska den delegera utarbetandet av affärsplan till bolaget. Affärsplanen ska baseras på inriktningsdokumentet och innehålla konkreta och kvantifierbara mål samt beskriva hur målen ska nås. Affärsplanen behandlas och beslutas därefter av styrelsen som har det övergripande ansvaret.⁵

Enligt fullmäktiges Regler för budget och uppföljning ska styrelsen kontinuerligt få uppföljning av den egna verksamheten utifrån såväl fullmäktiges mål som bolagets egna prioriteringar.⁶ Ur ett kommuncentralt perspektiv anges förutsättningarna för uppföljning i kommunstyrelsens årliga anvisningar. För år 2015 gäller att styrelserna i uppföljningsrapport två (UR2) ska ange hur målen har värderats, hur målen har tagits an samt på vilket sätt valda aktiviteter/strategier kan bidra till måluppfyllelse för hela staden. Inom Framtidenkoncernen är det moderbolaget som är rapporterande enhet till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige och Stadshus AB för samtliga dotterbolag.

Från och med år 2015 ska moderbolagen minst en gång per år planera och genomföra en strategisk ägardialog med dotterbolagen. Syftet med ägardialogen handlar ytterst om att medverka till att KF:s mål och riktlinjer genomförs.⁷

lakttagelser

Vid styrelsemötet den 12 juni fick styrelsen en redogörelse av bolagets förslag till affärsplan för år 2016. Styrelsen hade vissa synpunkter på förslaget och återremitterade därför, därefter fattades beslut om affärsplanen vid ett extra styrelsemöte den 24 juni.

³ KF:s budget 2015 och Regler för budget och uppföljning

⁴ KF:s budget 2015 och Regler för budget och uppföljning

⁵ KF:s budget 2015 och Regler för budget och uppföljning

⁶ KF:s Regler för budget och uppföljning

⁷ Riktlinjer och direktiv för Stadens bolag

Vid styrelsemötet den 30 september lade styrelsens andre vice ordförande fram ett inriktningsdokument till styrelsen för beslut. Styrelsen beslutade att anta inriktningsdokumentet i enlighet med förslaget i utsänd handling.

Föregående år såg processen ut på samma vis, affärsplanen beslutades den 3 juni och inriktningsdokumentet först den 21 november.

I inriktningsdokumentet anges att ”dokumentet är framtaget i samklang med de beslut som tagits i Göteborgs kommunfullmäktige om Framtidens roll i Göteborgs utveckling såväl när det gäller byggandet av fler bostäder som utveckling av koncernens bostadsbestånd.” I inriktningsdokumentet anges också bolagets fastställda mål för år 2016.

Inga konkreta KF- mål anges i dokumentet men genom begrepp så som ”ökad integration”, ”miljövänliga bostäder” ”alternativboenden”, ”trygghet”, ”boendes vilja att påverka” och ”boendes inflytande” kan KF:s budget anas. De i dokumentet angivna bolagsmålen kan kopplas till dessa begrepp. På en övergripande nivå anges hur dessa mål ska nås.

I bolagets affärsplan beskrivs att affärsplanen och koncerngemensamma mål utgår från bolagets ägardirektiv, KF:s prioriterade mål och uppdrag, en koncerngemensam vision, affärsidé samt andra styrande dokument som KF anger. Dock nämns inte styrelsens inriktningsdokument.

Den koncerngemensamma visionen är en hållbar framtid och utifrån visionen har åtta områden formulerats i affärsplanen. Bolaget har därefter tagit fram egna koncerngemensamma mål och mätetal utifrån sin vision samt KF:s mål och inriktningar.

KF:s prioriterade mål och uppdrag för år 2016 är bilagda till affärsplanen. De mål och uppdrag som har bedömts ha anknytning till bolagets verksamhet har markerats med ett kryss.

Moderbolaget är rapporterad enhet till ägaren för hela koncernens räkning. Inför uppföljningsrapport två (UR2) till kommunstyrelsen ska dotterbolagens arbete med KF:s mål fångas in. Inom moderbolaget har ansvaret för att fånga in dotterbolagens arbete med fullmäktiges olika mål fördelats på flera medarbetare. Metoden för att inhämta informationen varierar beroende på hur de ansvariga har valt att arbeta.

Den 30 september fastställde styrelsen UR2 för år 2015 efter det att styrelsen lämnat vissa påpekanden och kompletteringar för inarbetande. I rapporten har 21 av KF:s prioriterade mål markerats som prioriterade även för bolaget. Bolaget beskriver hur de tagit sig an målen och hur de bidrar för att nå målpåfyllelse. I inriktningsdokumentet för år 2015 har dock inga av KF:s mål prioriterats.

Moderbolaget har, enligt uppgift, kallat samtliga dotterbolagsstyrelser till ägardialog under året. Deltagandet från dotterbolagen har varierat, i flera fall har det varit bolagens presidium som deltagit. Fokus vid dessa tillfällen har framförallt legat på de förändringar koncernen står inför med anledning av bolagsöversynen.

Bedömning

Då inriktningsdokumentet beslutades drygt 3 månader efter det att beslut om affärsplanen fattades är bedömningen att inriktningsdokumentet inte ligger till grund för bolagets affärsplan. Vidare anser lekmannarevisorerna att såväl styrelsens inriktningsdokument som bolagets affärsplan kan förtydligas avseende vilka av KF:s mål som har prioriterats genom nedbrytning och anpassning till den egna verksamheten.

Ägardialogen ska ha sin utgångspunkt i möten där styrelse möter styrelse i syfte att stärka och tydliggöra den politiska styrningen av bolagen. Granskningen har visat att detta inte har följts fullt ut, i vissa fall har endast presidierna deltagit. Lekmannarevisorerna uppmanar därför styrelsen att inför nästa års ägardialoger se till att dessa planeras och genomförs i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer. Då fullmäktige har uttryckt att det är styrelserna som ska föra dialog är det viktigt att se till att dessa tillfällen inte stannar vid presidie möten.

Uppföljningsarbetet ska enligt fullmäktiges Regler för budget och uppföljning bedrivas så att styrelsen gör det möjligt för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt. Lekmannarevisorerna bedömer att den uppföljning av verksamhetsrapportering som görs av dotterbolagen bör systematiseras och struktureras på så vis att den blir enhetlig inom koncernen. Ur ett kvalitetssäkringsperspektiv bör uppföljningen också vara skriftlig.

Den sammantagna bedömningen är att bolagets process för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål kan utvecklas.

Lekmannarevisorerna lämnar därför följande rekommendationer till styrelsen.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att inriktningsdokument och affärsplan utarbetas i enlighet med kommunfullmäktiges budget och riktlinjer.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att fatta beslut om inriktningsdokumentet i sådan rimlig tid att det kan ligga till grund för arbetet med bolagets affärsplan.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att uppföljningen av dotterbolagens verksamhet dokumenteras och struktureras på ett mer likartat sätt.

Granskning av systematiskt arbetsmiljöarbete

Utgångspunkter i granskningen

Enligt arbetsmiljölagen (1977:160) ska det på varje arbetsplats bedrivas systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM). Det är arbetsgivaren som har huvudansvaret för arbetsmiljön och för att arbetsmiljöarbetet bedrivs systematiskt. I det dagliga arbetet ska arbetsgivaren uppmärksamma psykologiska, sociala förhållanden och arbetsmiljöfrågor av fysisk karaktär samt fatta beslut och genomföra åtgärder så att de anställda varken skadas, blir sjuka eller far illa på annat sätt.

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter ska arbetsgivaren se till att de som får arbetsmiljöuppgifter har tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande arbete. Mål för det systematiska arbetsmiljöarbetet ska också formuleras.

Lagstiftaren⁸ slår också fast att på en arbetsplats där minst fem arbetstagare regelbundet sysselsätts, ska det bland arbetstagarna utses ett eller flera skyddsombud.

Göteborgs Stads medarbetar- och arbetsmiljöpolicy pekar på att kommunfullmäktige eftersträvar högre standard än minimikraven för god arbetsmiljö som anges i lagar och Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd.

Syftet med granskningen är att bedöma om bolagets systematiska arbetsmiljöarbete genomförs i enlighet med gällande lagstiftning och övriga regelverk.

Iakttagelser

Granskningen visar att i samband med att bolaget upphandlade företagshälsovård (år 2012), uppmärksammades att arbetsmiljöarbetet behövde systematiseras. Det påbörjades därför ett arbete som av olika skäl aldrig färdigställdes. Under år 2015 har dock detta arbete återupptagits. Resultatet av detta är att en arbetsmiljögrupp har tillsatts bestående av en ledningsrepresentant, en arbetsmiljösamordnare samt en personalrepresentant. Via mejl har övriga medarbetare fått information om vilka som är personalrepresentant respektive arbetsmiljösamordnare.

Arbetsmiljögruppen ska bland annat hantera frågor som rör företagshälsovård, handlingsplaner och planering av arbetsmiljöarbetet samt frågor om upplysning och utbildning rörande arbetsmiljön. Gruppen ska noga följa utvecklingen i frågor som rör skyddet mot ohälsa och olycksfall samt verka för tillfredsställande arbetsmiljöförhållanden.

⁸ Arbetsmiljölagens 6 kapitel 2 §

Vidare ska gruppens medlemmar ha rätt kunskaper, resurser och befogenheter för att kunna verka för en säker arbetsmiljö.

Av granskningen framkommer att varken arbetsmiljösamordnaren eller personalrepresentanten, i samband med att de utsågs, har erhållit någon utbildning för uppdraget. På eget initiativ har de fått viss vägledning via företagshälsovården och Arbetsmiljöverkets hemsida. Arbetsmiljögruppens uppgifter framgår av den handbok för det systematiska arbetsmiljöarbetet som gruppen har tagit fram under året. Handboken, som för tillfället finns på bolagets gemensamma databas, kommer att läggas in på bolagets intranät. Vid ett internmöte har, enligt uppgift från bolaget, information om handboken lämnats till medarbetarna. Med stöd från företagshälsovården är planen att handboken löpande ska uppdateras av arbetsmiljögruppen.

Granskningen visar att bolaget inte följer Arbetsmiljölagens krav⁹ om att ”det bland arbetstagarna ska utses ett eller flera skyddsombud om minst fem arbetstagare regelbundet sysselsätts”. Bolaget avviker även från kommunfullmäktiges arbetsmiljöpolicy vad gäller att sätta mål för arbetsmiljön.

Vidare anger policyn att utvecklingssamtal ska hållas mellan medarbetare och närmsta chef. Samtalet ska leda fram till en skriftlig individuell utvecklingsplan utifrån medarbetarens och verksamhetens behov och förutsättningar. I granskningen framkommer att utvecklingssamtal vanligtvis genomförs men att det inte finns några individuella utvecklingsplaner.

Stadens policy anger att lönen ska vara individuell och differentierad utifrån bland annat arbetets svårighetsgrad och medarbetarens prestation och resultat. Policyn anger vidare att dialog ska föras mellan chef och medarbetare om mål, förväntningar, krav och uppnådda resultat. Grunden för arbetsgivarens bedömning av medarbetarens prestation ska tydliggöras genom verksamhetsanpassade bedömningskriterier¹⁰.

Granskningen visar att bolaget inte har vare sig särskilda dialoger eller bedömningskriterier för lönesättning.

⁹ Arbetsmiljölagen 6 kap §2

¹⁰ Medarbetar- och arbetsmiljöpolicy samt riktlinje för Göteborgs Stad

Den senaste arbetsmiljöronden genomfördes under år 2012 i samverkan med en konsult i samband med att företagshälsovård upphandlades. Enligt uppgift planeras nu skyddsronder att genomföras tillsammans med företagshälsovården.

Bedömning

Granskningen visar att bolaget inte bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete, lekmanarevisorernas bedömning är därmed att gällande lagstiftning och regelverk inte följs.

Lekmanarevisorerna noterar att det tidigare påbörjade arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet har återupptagits. I det fortsatta arbetet är det av yttersta vikt att beakta såväl gällande lagstiftning och föreskrifter som stadens medarbetar- och arbetsmiljöpolicy. Enligt gällande regelverk ska mål för det systematiska arbetsmiljöarbetet tas fram. Den arbetsmiljögrupp som har utsetts ska ges goda förutsättningar för att genomföra sina uppgifter. Det måste också komma till samtliga medarbetares kännedom vad som gäller för bolagets systematiska arbetsmiljöarbete samt vilka roller som har utsetts.

Vidare ska samtliga medarbetare genomföra årliga utvecklingssamtal som leder fram till individuella utvecklingsplaner. Därutöver ska lönesamtal med i förväg kända bedömningsgrunder genomföras. Det är chefernas ansvar att formulera tydliga förväntningar och krav samt följa upp och återkoppla arbetsresultat, så att sambandet mellan resultat och lön blir tydligt.

Lekmanarevisorerna menar också att det är viktigt att arbetsgivaren säkerställer att den psykosociala arbetsmiljön omhändertas, till exempel genom särskilda arbetsmiljöronder. Avslutningsvis ska ett skyddsombud utses.

Lekmanarevisorerna lämnar följande rekommendationer till styrelsen och verkställande direktören:

Lekmanarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet följer gällande lagstiftning, föreskrifter och kommunfullmäktiges riktlinjer.

Lekmanarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att se till att den personal som har tilldelats särskilda arbetsmiljöuppgifter ges goda förutsättningar att ta sig an uppgifterna i form av bland annat tid och kompetensutveckling.

Lekmanarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att säkerställa att ett skyddsombud utses.

Granskning av konsultanvändning

Under året har stadsrevisionen granskat konsultanvändning och arbetet med informationssäkerhet i totalt sex nämnder och bolag. Granskningen avrapporterades till bolaget den 15 september år 2015.

Syftet med granskningen var att bedöma om bolaget styr, kontrollerar och följer upp konsultinsatser så att effektiv och ändamålsenlig resursanvändning säkerställs.

Granskningen visade att det inte finns någon tillämplig rutin vid konsultanvändning. Bolaget saknar även en rutin för informationssäkerhet och lever därmed inte upp till kommunfullmäktiges säkerhetspolicy och riktlinje för informationssäkerhet.

Det finns en rad olika risker förknippade med konsultanvändning. Vissa av dessa risker gäller specifikt vid konsultanvändning, andra är mer generella. De specifika riskerna utgår från det faktum att en konsult är en extern utförare. Detta medför höga krav på styrning och kontroll, tydliga beslutsunderlag och uppdrag samt uppföljning av genomförda insatser. Om konsulternas it-behörigheter inte hanteras på ett korrekt sätt föreligger risk för att konsulter får tillgång till information de inte bör ha tillgång till. Brister i dessa avseenden riskerar att leda till otillräcklig ändamålsenlighet och ekonomisk ineffektivitet.

Av granskningen framgick dock att bolaget har ett sätt att arbeta med konsulter som kan främja effektivt resursutnyttjande vid konsultanvändning.

Med anledning av de iakttagelser som gjordes lämnade lekmannarevisorerna följande rekommendation till styrelsen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta en rutin för informationssäkerhet i enlighet med kommunfullmäktiges säkerhetspolicy och riktlinje för informationssäkerhet.

Granskning av det vräkningsförebyggande arbetet inom koncernen

Under året har lekmannarevisorerna för Familjebostäder i Göteborg AB, Göteborgs stads bostadsaktiebolag, Bostads AB Poseidon och Gårdstensbostäder AB granskat det vräkningsförebyggande arbetet.

I granskningen gjordes iakttagelser som har bäring på moderbolaget.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer för det vräkningsförebyggande arbetet ska stadsdelsnämnderna och de kommunala hyresvärdarna föra löpande statistik över:

- antal uppsägningar som lett till att hyresgästen flyttar från lägenheten
- antalet verkställda avhysningar av hyresgäster
- varav antalet berörda barnfamiljer
- och antalet berörda barn (även så kallade umgängesbarn ska ingå). Dessa uppgifter ska sammanställas och redovisas i samband med årsrapporten till kommunstyrelsen. Granskningen visade att inget av bostadsbolagen förde statistik enligt fullmäktiges riktlinjer fullt ut.

Utifrån en kontroll med stadsledningskontoret har inrapportering av de av fullmäktige angivna uppgifterna inte skett vad gäller de granskade bolagen. Då moderbolaget är rapporterande enhet till Stadshus AB, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för samtliga dotterbolag i koncernen är det lekmanrevisorerna bedömning att det är moderbolagets ansvar att se till att den statistik som kommunstyrelsen efterfrågar också rapporteras in. Lekmanrevisorerna lämnar därför följande rekommendation till styrelsen:

Lekmanrevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att kommunstyrelsen erhåller rapportering i enlighet med Riktlinje för vräkningsförebyggande arbete.

Enligt Göteborgs Stads strategi och plan mot hemlöshet¹¹ ska staden intensifiera det vräkningsförebyggande arbetet. Förvaltnings AB Framtiden pekas ut som en viktig aktör i detta arbete. Åtgärder ska sättas in snabbt och tidigt när det finns risk för vräkning och påtvingad uppsägning. Till stöd för genomförande av handlingsplanen finns 23 konkreta aktiviteter, som utöver mål och aktiviteter även innehåller ansvarsfördelning och roller. Förvaltnings AB Framtiden har utsetts som ansvarig för två av dessa aktiviteter.

Avslutningsvis vill lekmanrevisorerna därmed uppmana styrelsen att beakta de iakttagelser som framkommit i granskningen i det nu pågående arbetet.

¹¹ Göteborgs Stads strategi och plan mot hemlöshet 2015-2018

Uppföljning av styrelsens ansvar och arbetsätt

Föregående år granskade lekmannarevisorerna styrelsens ansvar och arbetsätt. Granskningen resulterade i att följande rekommendation riktades till styrelsen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se över sina arbetsformer för att utveckla sin kontroll över jävsrisker i styrelsearbetet.

lakttagelser

Till varje styrelsemöte har styrelsen infört en stående punkt på dagordningen som hanterar eventuella jävsrisker.

Bedömning

Bedömningen är att rekommendationen är omhändertagen och kvarstår därmed inte.

Uppföljning av offentlighet och sekretess

Lekmannarevisorerna granskade föregående år offentlighet och sekretess. Granskningen resulterade i att följande rekommendationer riktades till styrelsen och verkställande direktören:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att se till att en arkivbeskrivning och en arkivförteckning upprättas.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att se till att bolagets anvisningar tydliggör hur helt eller delvisa avslagsbeslut ska hanteras.

lakttagelser

Arkivnämnden beslutade den 27 maj 2015 om ”Riktlinjer till arkivreglemente avseende redovisning och gallring av allmänna handlingar”. Riktlinjerna syftar till att fastställa att myndigheterna i Göteborgs Stad ska övergå till en processororienterad informationsredovisning och regler för detta. Detta innebär att myndigheter ska redovisa och strukturera sin information i form av allmänna handlingar och arkiv med utgångspunkt i verksamhetens processer. Myndigheterna ska upprätta en klassificeringsstruktur som utgår från hur verksamheterna ser ut och arbetar och som visar den allmänna handlingen under hela dess livscykel – från uppkomst till slutarkivering eller gallring – oavsett medium.

Inom koncernen har ett arbete påbörjats i enlighet med detta. Vid tidpunkten för den uppföljande granskningen är detta arbete dock inte klart. Enligt yttrandet från styrelsen den 16 juni 2015 har det i bolagets rutinbeskrivning gjorts ett tillägg för hur en vägran att lämna ut en handling helt eller delvis ska hanteras så att beslutet är möjligt att överklaga. Lekmannarevisorerna har verifierat kompletteringen.

Bedömning

Med anledning av att det arbete som påbörjats inom koncernen inte är färdigt kvarstår rekommendationen avseende upprättandet av en arkivbeskrivning och en arkivförteckning.

Rekommendationen avseende tydliggörandet av bolagets anvisningar för hur helt eller delvisa avslagsbeslut ska hanteras bedöms vara omhändertagen och kvarstår därmed inte. Lekmannarevisorerna vill dock betona vikten av att kompletteringen kommer till medarbetarnas kännedom.

Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av fullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer (gruppen benämns som Stadsrevisionen). Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses i regel två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapport och granskningsredogörelse, en per bolag.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas i revisionsrapporter till fullmäktige löpande under året.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar all den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas då revisorerna ser brister i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas då revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen påpekande, erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder bolaget eller nämnden har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6, Göteborg

Kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

**Göteborgs
Stad**

Bilaga till Förvaltnings AB Framtidens granskningsredogörelse 2015

Bilaga: Rekommendationer utifrån granskning av dotterbolagen 2015

Följande rekommendationer har, utifrån övrig granskning inom koncernen, lämnats av lekmannarevisorerna till dotterbolagen. I övrigt hänvisar vi till respektive dotterbolags granskningsredogörelse.

Bostads AB Poseidon

I anslutning till granskningen av bolagets process för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål lämnas följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta ett inriktningsdokument i enlighet med kommunfullmäktiges budget och riktlinjer.

I anslutning till granskningen av bolagets vräkningsförebyggande arbete lämnas följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att bolaget för den statistik som kommunfullmäktige ställer som krav för vidare rapportering till moderbolaget.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att bolaget säkerställer att socialtjänsten informeras i de ärenden och inom den tid som kommunfullmäktige slår fast i sina riktlinjer.

Följande rekommendation kvarstår från föregående år (2014) i granskningen av offentlighet och sekretess:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att se till att en arkivbeskrivning och en arkivförteckning upprättas.

Göteborgs stads bostadsaktiebolag

I anslutning till granskningen av bolagets vräkningsförebyggande arbete lämnas följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att bolaget för den statistik som kommunfullmäktige ställer som krav för vidare rapportering till moderbolaget.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att bolaget säkerställer att socialtjänsten informeras i de ärenden och inom den tid som kommunfullmäktige slår fast i sina riktlinjer.

Familjebostäder i Göteborg AB

I anslutning till granskningen av bolagets vräkningsförebyggande arbete lämnas följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att bolaget för den statistik som kommunfullmäktige ställer som krav för vidare rapportering till moderbolaget.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att bolaget säkerställer att socialtjänsten informeras i de ärenden och inom den tid som kommunfullmäktige slår fast i sina riktlinjer.

Följande rekommendationer kvarstår från föregående år (2014) i granskningen av offentlighet och sekretess:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att se till att en arkivförteckning upprättas.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att se till att arkivbeskrivningen uppdateras.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att utreda hur handlingarna i ärendesystemet LIME bör hanteras i enlighet med gällande regelverk.

Gårdstensbostäder AB

I anslutning till granskningen av bolagets process för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål lämnas följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta ett inriktningsdokument i enlighet med kommunfullmäktiges budget och riktlinjer.

I anslutning till granskningen av bolagets vräkningsförebyggande arbete lämnas följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att bolaget för den statistik som kommunfullmäktige ställer som krav för vidare rapportering till moderbolaget.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att bolaget säkerställer att socialtjänsten informeras i de ärenden och inom den tid som kommunfullmäktige slår fast i sina riktlinjer.

Följande rekommendationer kvarstår från föregående år (2014) i granskningen av offentlighet och sekretess:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och tf verkställande direktören att se till att en arkivförteckning och en arkivbeskrivning upprättas.

Göteborgs Egnahems AB

I anslutning till granskningen av bolagets process för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål lämnas följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta och besluta om inriktningsdokument och affärsplan i enlighet med kommunfullmäktiges budget och riktlinjer.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att fatta beslut om inriktningsdokumentet i sådan rimlig tid att det kan ligga till grund för arbetet med bolagets affärsplan.

I anslutning till granskningen av kundklagomål lämnas följande rekommendation:

Lekmannarevisorerna rekommenderar bolaget att vidta åtgärder som säkerställer att inkomna reklimations- och garantiärenden registreras på ett systematiskt vis.

Följande rekommendationer kvarstår från föregående år (2014) i granskningen av offentlighet och sekretess:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att upprätta en arkivbeskrivning

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att upprätta en arkivförteckning.

Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att fastställa en arkivorganisation.

Störningsjouren i Göteborg AB

I anslutning till granskningen av bolagets process för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål lämnas följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta och besluta om inriktningsdokument och affärsplan i enlighet med kommunfullmäktiges budget och riktlinjer.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att fatta beslut om inriktningsdokumentet i sådan rimlig tid att det kan ligga till grund för arbetet med bolagets affärsplan.

Följande rekommendationer kvarstår från föregående år (2012) i granskningen av rekryteringsprocessen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att förbättra dokumenthanteringen i rekryteringsprocessen genom att arkivera och gallra i enlighet med stadens dokumenthanteringsplan för rekrytering.

Följande rekommendationer kvarstår från föregående år (2014) i granskningen av offentlighet och sekretess:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att upprätta en arkivbeskrivning.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att upprätta en arkivförteckning.